

Základní škola praktická Halenkov

VY_32_INOVACE_01_01_11

ČLOVĚK A JEHO SVĚT – ROZMANITOSTI PŘÍRODY

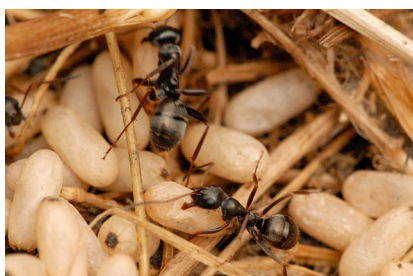
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.4.00/21.3185
Klíčová aktivita	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Zařazení učiva v rámci ŠVP	1. – 6. r. ZŠPr 4. – 10. r. SP
Ověřeno	13. 5. 2012 / zapsáno do TK/
Název DUMu	Spousta malých pracantů
Anotace	Pracovní list „Spousta malých pracantů“ navazuje na pracovní list „Výlet do hor“ a patří do řady, vztahující se k vzdělávacímu bloku „Roční období – Jaro“. Děti, jež jsou hlavními postavami příběhů všech pracovních listů, jdou na výletě lesem a cestou si s dědečkem vyprávějí o drobných obyvatelích tohoto lesa. Na příkladu některých zástupců hmyzu je vysvětlováno, jak fungují velká společenstva těchto živočichů.
Autor	Mgr. Jana Hrňová
Očekávaný výstup	Ověření a upevnění vědomostí o přírodě
Druh učebního materiálu	Pracovní list s vyprávěním
Použitý zdroj	Viz s. 8 - 9

Spousta malých pracantů

Po cestě lesem si Pavlík všiml, že přes cestu přechází velká spousta černohnědých mravenců. Někteří nesli kousek listu, další smrkovou jehličku a jiní pobíhali jenom tak, jako by něco hledali.

Obr. 1 Mravenci

„Dávejte pozor, ať je nezašlápnete,“ nabádal je dědeček. „A když budete opatrní, můžete se jít se mnou podívat sem na kraj. Tady mají mraveniště.“

Obr. 2 Mraveniště

„Tam bydlí?“ zeptala se Anička.

„Ano, tam mají svůj domeček. Vidíš, jak už je velký,“ ukázal dědeček na kopeček, který se tyčil u pařezu. „Podívejte, kolik jich tu je.“

„Podívej se, tenhle si nese celý list,“ volal Pavlík a ukazoval na jednoho mravence s obzvláště velkým nákladem.

„Mravenci se každý den starají o svůj domeček. Vidíš, jak pořád pobíhají? Každý z nich má nějaký úkol a všichni musí přispět k tomu, aby se měli dobře a nic jim nechybělo.“

„A jak to vypadá uvnitř?“ zajímala se Anička.

„Uvnitř mraveniště je spousta chodbiček a místnůstek. Mravenci tudy chodí a v noci tam spí. A uprostřed je největší komnata toho jejich domečku, kde sídlí královna.“

„Mravenci mají svoji královnu?“

„Ano,“ odpověděl dědeček. „Tak jako naší zemi kdysi vládl král, tak mravenečkům vládne královna. Žije uvnitř mraveniště a snáší vajíčka. Z těch se pak líhnou další mravenci.“

Obr. 3 Mravenčí královna

„Mě jednou mravenci pokousali,“ ozval se Pavlík.

„A že tys jim sedl do mraveniště, že? To se pak nediv, že tě pokousali. Kdyby ti někdo zabral tvůj pokojík, taky by ses ho snažil vyhnat. Oni jsou tady v lese doma, kdežto my jsme tu na

návštěvě. Když se k nim budeme chovat hezky, budou na nás taky hodní a nekousnou tě.“

„A že jich tu žije taková spousta pohromadě!“

„Ano, bydlí jich tady tisíce a tisíce. Mravenci ale nejsou jediní, kteří žijí takto spolu. Když trochu popojdeme tam, kde to takto hučí, ukážu vám ještě něco jiného,“ řekl dědeček a ukázal o kousek dál, odkud bylo slyšet divné bzučení.

„Jé, tady je včelek!“ vykřikla Anička, když konečně poznala, kdo že ten divný zvuk vydává.

„Správně Aničko, to jsou včelky,“ pochválil ji dědeček. „A jestlipak víš, jak se říká domku, ve kterém bydlí?“

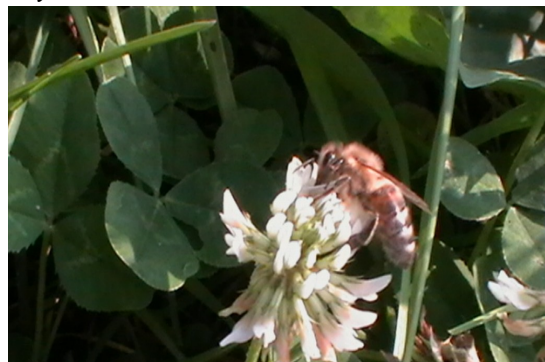
„Mravenci žijí v mraveništi, tak včelky budou žít ve včelišti!“ zvolal Pavlík.

Obr. 4 Včelí úly

„Ale kdeže,“ zasmál se dědeček, „domku, kde žijí včely se říká úl. I z něj každé ráno vylétá spousta pracantů, kterým se u včelek říká dělnice, a shánějí jídlo. Poletují od květiny ke květině a z každé si upijí trochu nektaru.“

Obr. 5 Včely

„To je, jako když my chodíme do obchodu,“ zamyslela se Anička.

„Ano. A dokonce i včelky musí v takovém květinovém obchodě zaplatit. Nemají ale peníze, ale zato květinám pomáhají. Vždycky, když se napijí, vezmou s sebou také trochu pylu a ten přenesou na jinou květinu. Jenom takto opylovaná květina totiž může mít plody,“ vysvětloval dědeček.

Obr. 6 Včela s pylem

Když se děti dost vynadávaly na poletující roj, pokračovali všichni dále. Pavlík s Aničkou ale bedlivě sledovali, jaká další malá zvířátka v lese žijí, a měli radost, když objevili nějaké, které ještě neviděli.

Poznáš, která to byla? Jsou některá člověku nebezpečná?

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

Obr. 10

Obr. 11

Obr. 12

Obr. 13

Obr. 14

Obr. 15

Obr. 16

Obr. 19

Obr. 17

Obr. 20

Obr. 18

Obr. 21

Nápověda

motýl, beruška, slimák, hlemýžď, kličtě, brouci, housenka, čmelák, jestřáb, brhlík, ještěrka, ježek, komár, pavouk, zmije

Úkoly:

Přečti si hádanku a odpověď nakresli:

1. Šlape tiše, nekřičí,
staví si dům z jehličí.
Díky svojí pílí
nemá dlouhou chvíli.
2. Pomalounku v lese leze,
chaloupku si s sebou veze.
3. Píchá to a funí,
když jde, země duní.
Jablíčko, co spadne dolů,
napíchne a hajdy domů!
4. Zním jednoho ptáčka,
drobného zpěváčka,
černý nosí fráček,
žlutý má zobáček.
5. Plete, plete síť z nití,
ale rybu sotva chytí.
V jemné nitě tenké síť,
malá muško, uchvátí tě.

Autor článku: Martin Kunetka
Text upraven s vědomím autora.

Zdroje obrazového materiálu

Obr. 1 Mravenci

http://cs.wikipedia.org/wiki/Mravenec_obecn%C3%BD
<http://kavarna-cukrarna.webnode.cz/bajka-o-mravenci/>

Obr. 2 Mraveniště

Milan Hůževka, Jablůnka – souhlas s publikací

Obr. 3 Mravenčí královna

<http://www.fotoaparar.cz/image/16154>

Obr.4 Včelí úly

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Beehive6.jpg>

Obr. 5 Včely

Milan Hůževka, Jablůnka – souhlas s publikací
vlastní zdroj

Obr. 6 Včela s pylem

<http://vcelamed.cz/>

Obr. 7 Motýl

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Tagpfaeuenaue.jpg>

Obr. 8 Slunéčko sedmitečné

http://cs.wikipedia.org/wiki/Slun%C3%A9%C4%8Dko_sedmite%C4%8Dn%C3%A9

Obr. 9 Slimák

vlastní zdroj

Obr. 10 Hlemýžď

<http://lvi-zirafy-orli.blog.cz/0902/hlemyzd-foto>

Obr. 11 Klíště

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kl%C3%AD%C5%A1t%C4%9B_obecn%C3%A9

Obr. 12 Brouk

vlastní zdroj

Obr. 13 Housenka

vlastní zdroj

Obr. 14 Čmelák

vlastní zdroj

Obr. 15 Pavouk

Milan Hůževka, Jablůnka – souhlas s publikací

Obr. 16 Jestřáb

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Accipiter_gentilisAAP045CA.jpg

Obr. 17 Brhlík

http://cs.wikipedia.org/wiki/Brhl%C3%ADk_lesn%C3%AD

Obr. 18 Ještěrka

http://cs.wikipedia.org/wiki/Je%C5%A1t%C4%9Brka_obecn%C3%A1

Obr. 19 Ježek

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Je%C5%BEek>

Obr. 20 Komár

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:CulexPipiens.jpg>

Obr. 21 Zmije

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Viperaberus2.jpg>

Hádanky

J. Palanská: Hádanky v prvouce, 2001